Phân loại rác tại nguồn để giảm áp lực xử lý rác

Theo Luật Bảo vệ môi trường (BVMT) năm 2020, đến ngày 31/12/2024, tất cả các cá nhân, hộ gia đình phải thực hiện phân loại rác thải tại nguồn. Liên quan đến việc thực hiện quy định này, phóng viên Báo Thái Bình đã có cuộc trao đổi với ông Mai Thế Hưng, Trưởng phòng Quản lý môi trường, Sở Tài nguyên và Môi trường về công tác chuẩn bị triển khai phân loại rác thải tại nguồn trên địa bàn tỉnh.

Phóng viên: *Xin ông cho biết, việc phân loại rác thải tại nguồn có ý nghĩa như thế nào đối với BVMT?*

Ông Mai Thế Hưng: Phân loại rác tại nguồn là việc làm nhằm phân loại, tách biệt rác thải theo từng loại rác ngay tại địa điểm phát sinh rác. Với tốc độ phát triển kinh tế - xã hội, đô thị hóa của tỉnh đang trên đà tăng trưởng mạnh, kéo theo lượng rác thải sinh hoạt ngày càng gia tăng. Tuy nhiên, tỷ lệ chất thải rắn sinh hoạt (CTRSH) được phân loại trên địa bàn tỉnh còn thấp. Rác thải chưa được phân loại hệ quả sẽ dẫn đến khối lượng phải chôn lấp hoặc đốt nhiều, trong khi nhiều lò đốt rác quy mô xã và liên xã đã xuống cấp, không bảo đảm tiêu chuẩn nên chưa đáp ứng đủ nhu cầu xử lý.

Phân loại rác có ý nghĩa quan trọng trong việc quản lý rác thải, làm giảm được lượng rác thải cần phải xử lý, giảm tải được các bãi chôn lấp trong tình hình quỹ đất ngày càng hạn hẹp như hiện nay. Đồng thời, giảm chi phí vận chuyển, xử lý, góp phần bảo vệ mỹ quan, hạn chế ô nhiễm đất, nguồn nước ngầm, không khí, giảm thiểu nguy cơ phát tán các mầm bệnh, các yếu tố độc hại gây nguy hiểm đến sức khỏe con người.

Phóng viên: *Vậy việc phân loại rác thải tại nguồn đem lại nhiều lợi ích về kinh tế, môi trường như thế nào?*

Ông Mai Thế Hưng: Phân loại rác tại nguồn đem lại lợi ích cho chính chủ nguồn thải từ việc tận dụng phế liệu tái chế có thể sử dụng hoặc bán cho các đơn vị tái chế và phân hữu cơ tự chế giúp tiết kiệm một phần chi phí. Việc phân loại rác sẽ giảm thiểu tối đa lượng rác xả ra môi trường. Giảm áp lực cho các cơ quan, đơn vị thu gom, vận chuyển rác thải. Tiết kiệm ngân sách cho nhà nước. Phân loại rác tại nguồn góp phần nâng cao nhận thức của người dân trong vai trò giảm thiểu ô nhiễm môi trường.

Phóng viên: *Ông có thể cho biết, để thực hiện quy định này cần triển khai những công việc gì?*

Ông Mai Thế Hưng: Để thực hiện thành công, hiệu quả việc phân loại rác tại nguồn, các cấp, các ngành cần:

- Triển khai các giải pháp quyết liệt nhằm huy động mọi nguồn lực của Nhà nước, doanh nghiệp và xã hội;

- Bảo đảm các trang thiết bị thu gom, vận chuyển, xử lý CTRSH đồng bộ và đáp ứng yêu cầu BVMT;

- Đẩy mạnh việc tuyên truyền, tác động về ý nghĩa của việc phân loại rác tại nguồn và nguy cơ xảy ra nếu không phân loại để người dân hiểu cũng như thực hiện. Cần tiến hành khảo sát, đánh giá, phân loại đối tượng để có cách triển khai, lộ trình thực hiện phù hợp; vận động và đầu tư trang thiết bị, kinh phí, nhân sự cho việc phân loại rác tại nguồn trong giai đoạn đầu thực hiện và duy trì thường xuyên, liên tục;

- Tổ dân phố, thôn, xóm, tổ chức chính trị - xã hội có trách nhiệm phối hợp với đơn vị thu gom, vận chuyển CTRSH; hướng dẫn, vận động cộng đồng, gia đình, cá nhân phân loại và tập kết rác thải tại địa điểm quy định; giám sát và công khai hành vi vi phạm của gia đình, cá nhân.

Phóng viên: *Thực hiện quy định về phân loại rác thải tại nguồn, đang được cơ quan chức năng của tỉnh triển khai như thế nào?*

Ông Mai Thế Hưng: - UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 06/2024/QĐ-UBND ngày 17/4/2024 quy định về quản lý CTRSH trên địa bàn tỉnh Thái Bình, trong đó có quy định về phân loại rác thải sinh hoạt tại nguồn, quản lý hoạt động thu gom, vận chuyển, xử lý CTRSH và trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân trong quản lý CTRSH. Kế hoạch số 92/KH-UBND ngày 23/5/2024 của UBND tỉnh triển khai thực hiện việc phân loại CTRSH tại nguồn trên địa bàn tỉnh Thái Bình, trong đó giao các cơ quan, đơn vị liên quan, UBND các huyện, thành phố xây dựng kế hoạch triển khai công tác phân loại CTRSH tại nguồn, tuyên truyền, tập huấn, nâng cao nhận thức về phân loại CTRSH tại nguồn; tổ chức thực hiện phân loại CTRSH tại nguồn; lưu giữ, thu gom, vận chuyển CTRSH sau phân loại; kiểm tra, giám sát các hoạt động liên quan đến phân loại CTRSH tại nguồn...

- Sở Tài nguyên và Môi trường đã tham mưu UBND tỉnh ban hành quyết định phân bổ kinh phí hỗ trợ các tổ chức, đoàn thể tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật, giám sát về BVMT năm 2024; trong đó giao các đơn vị tuyên truyền về thực hiện phân loại rác thải tại nguồn, triển khai xây dựng và nhân rộng mô hình phân loại rác thải tại nguồn trên địa bàn tỉnh. Ban hành Văn bản số 527/STNMT-QLMT ngày 20/2/2024 về việc tăng cường quản lý CTRSH, trong đó đề nghị UBND các huyện, thành phố tổ chức tuyên truyền công tác phân loại CTRSH tại nguồn bằng các hình thức phù hợp đến đông đảo người dân để nâng cao nhận thức, tạo thành thói quen phân loại CTRSH tại nguồn, chỉ đạo UBND các xã, phường, thị trấn tăng cường tuyên truyền phân loại CTRSH tại nguồn trên hệ thống loa truyền thanh cấp xã để người dân biết, thực hiện...

Phóng viên: *Trong quá trình chuẩn bị các điều kiện để thực hiện phân loại rác thải tại nguồn, cơ quan chức năng gặp khó khăn gì, thưa ông?*

Ông Mai Thế Hưng: Công tác BVMT đã nhận được sự quan tâm của cả hệ thống chính trị và người dân. Ý thức về BVMT đang dần được nâng lên. Việc bố trí ngân sách cho công tác thu gom, xử lý chất thải đã được quan tâm tăng cường. Tuy nhiên, hiện nay, Bộ Tài nguyên và Môi trường chưa hướng dẫn quy định cụ thể hình thức và mức kinh phí hộ gia đình, cá nhân phải chi trả cho công tác thu gom, vận chuyển và xử lý CTRSH dựa trên khối lượng hoặc thể tích chất thải đã được phân loại; định giá dịch vụ thu gom, vận chuyển, xử lý CTRSH theo quy định của pháp luật về giá. Khối lượng CTRSH ngày càng gia tăng, trong khi đó công tác quy hoạch và đầu tư cơ sở vật chất hạ tầng kỹ thuật về quản lý chất thải chưa bắt kịp được với sự phát triển kinh tế - xã hội. Nguồn nhân lực làm công tác quản lý môi trường ở cả 3 cấp còn mỏng. Tỉnh Thái Bình chưa thành lập phòng quản lý chất thải rắn, không có biên chế cán bộ làm công tác chuyên sâu về quản lý chất thải rắn, do vậy hiện nay chỉ bố trí được 1 cán bộ kiêm nhiệm theo dõi lĩnh vực quản lý rác thải sinh hoạt tại Sở. Mặc dù ý thức của người dân đã dần được nâng lên nhưng việc thực hiện phân loại rác thải sinh hoạt vẫn chưa được triển khai thực hiện đồng bộ nên nhiều người chưa chủ động, tự nguyện trong phân loại rác thải sinh hoạt. Trong công tác thu gom, vận chuyển chưa cung cấp đủ dịch vụ thu gom tại nhiều khu vực nông thôn; thiếu thiết bị thu gom, phương tiện vận chuyển chuyên dụng đáp ứng yêu cầu; thiếu địa điểm tập kết, trạm trung chuyển đáp ứng quy định; các quy định về định mức, đơn giá thu gom, vận chuyển, xử lý còn thiếu. Trong công tác xử lý thì công nghệ chôn lấp vẫn là chủ yếu; nguồn vốn đầu tư chủ yếu từ ngân sách nhà nước, nguồn vốn từ khu vực tư nhân còn khiêm tốn...

Phóng viên: *Xin trân trọng cảm ơn ông!*

MINH NGUYỆT
(thực hiện)

Phụ nữ Hưng Hà với mô hình thu gom phế liệu xây dựng quỹ ủng hộ phụ nữ và trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn.

Đồng loạt các biện pháp diệt chuột bảo vệ sản xuất

Thời điểm này, lúa mùa đại trà đang trong giai đoạn cuối đẻ nhánh. Đây cũng chính là thời điểm chuột gây hại nặng nhất nếu không có các biện pháp diệt chuột tập trung, đồng loạt.

Cá biệt vẫn còn tình trạng nông dân sử dụng điện để diệt chuột.

Gieo cấy trên một mẫu ruộng, ông Nguyễn Văn Giáp, xã Tân Tiến (Hưng Hà) tốn khá nhiều chi phí mua nilon quây ruộng nhằm hạn chế chuột cắn phá lúa. Thời điểm này, khi cây lúa trà sớm đang ôm đòng, chuẩn bị trỗ bông, thực hiện rút nước để lúa ăn sâu, tránh đổ ngã cuối vụ cũng là lúc chuột cắn phá nặng nề. Ông Giáp cho biết: Tôi dùng nilon quây quanh ruộng và áp dụng các biện pháp thủ công để đánh, bắt, diệt chuột thường xuyên nên hạn chế tình trạng chuột cắn phá. Tuy vậy, cứ vài ngày tôi lại phải ra ruộng kiểm tra, nếu phát hiện chuột vào ruộng phải vơ lá lúa héo vàng do chuột cắn đồng thời kiểm tra lại nilon, đặt bẫy, bả.

Vụ mùa năm nay là vụ thứ 2 HTX DVNN xã Tân Tiến ký hợp đồng với công ty tổ chức diệt chuột tại cánh đồng thôn An Nhân với mức phí 100.000 đồng/sào/năm. Ông Trần Văn Chỉnh, Giám đốc HTX cho biết: Mỗi vụ, công ty tổ chức rải bả sinh học vào các thời điểm cố định. Trong quá trình cây lúa phát triển, nông dân kiểm tra đồng ruộng, phát hiện thấy chuột cắn phá thì thông báo cho HTX, HTX sẽ báo cho phía công ty tổ chức diệt chuột. Công ty cam kết về hiệu quả và cũng có đền bù cho người dân với những diện tích bị chuột cắn phá nên người dân tích cực tham gia. Từ mô hình điểm tại thôn An Nhân, thời gian tới chúng tôi sẽ tổng kết, nhân rộng ra toàn xã. Đối với diện tích chưa ký hợp đồng thuê công ty, HTX tổ chức các đợt rải bả sinh học đồng thời phát động chiến dịch đánh chuột thủ công đồng loạt trên các xứ đồng.

Tình trạng chuột cắn phá lúa diễn ra khá phổ biến ở một số cánh đồng lúa, cây màu tại các địa phương; đặc biệt là khu vực ven làng, ven đê, ven các trục đường, các khu, cụm công nghiệp. Theo đánh giá của ngành nông nghiệp, hiện nay sự gia tăng mạnh mẽ của chuột chủ yếu là do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu ngày càng phức tạp, đồng thời việc canh tác đa dạng và luân canh gối vụ liên tục cũng tạo điều kiện thuận lợi cho chuột sinh sôi phát triển. Đặc biệt sự suy giảm của các loài thiên địch như rắn, mèo, chim cú mèo... cũng góp phần gia tăng tình trạng này. Công tác phòng, chống, diệt chuột chưa được tổ chức quy mô và toàn diện; nhiều địa phương ký hợp đồng diệt chuột với các công ty, tuy nhiên do đồng ruộng xen kẹt, dẫn đến hiệu quả chưa đạt được như mong đợi. Đặc biệt, dù đã được ngành chức năng, chính quyền các địa phương khuyến cáo song ở một số địa phương vẫn còn tình trạng người dân sử dụng điện để diệt chuột.

Triển khai các biện pháp diệt chuột, bảo vệ sản xuất, ngành nông nghiệp đã xây dựng kế hoạch triển khai chiến dịch; chỉ đạo đơn vị chuyên môn phối hợp với các địa phương tăng cường tuyên truyền về nguy cơ, tác hại của chuột; hướng dẫn người dân các biện pháp diệt chuột hiệu quả; cử cán bộ tham gia đoàn kiểm tra, kiểm soát việc kinh doanh và sử dụng thuốc bảo vệ thực vật; xử lý nghiêm việc kinh doanh và sử dụng thuốc diệt chuột ngoài danh mục được phép sử dụng ở Việt Nam. Bà Nguyễn Thị Nga, Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cho biết: Chuột là một trong những loài sinh vật gây hại khó kiểm soát do tập tính sống và khả năng nhân đàn nhanh. Do vậy, để hạn chế tới mức thấp nhất thiệt hại do chuột gây ra, các địa phương diệt chuột sớm ngay từ đầu mỗi vụ sản xuất; tập trung, thường xuyên, liên tục và mang tính cộng đồng. Đặc biệt xác định rõ các đợt cao điểm để phát động chiến dịch diệt chuột đồng loạt nhằm đạt hiệu quả cao. Ở vụ mùa, các địa phương phát động chiến dịch từ cuối tháng 7 đến cuối tháng 8 là thời điểm trước mùa sinh sản của chuột. Ngành nông nghiệp khuyến cáo các địa phương thực hiện tổng hợp các biện pháp diệt chuột, trong đó chú trọng biện pháp thủ công như đào, bắt, bẫy chuột và sử dụng thiên địch của chuột, sử dụng thuốc chuột sinh học; tuyệt đối không được dùng điện, sử dụng thuốc cấm, thuốc ngoài danh mục cho phép để diệt chuột.

Ngoài ra, thường xuyên cắt cỏ bờ, phát quang bụi rậm, hạn chế gò đống, thu dọn tàn dư cây trồng trước khi gieo trồng và sau khi thu hoạch... để hạn chế nơi cư trú của chuột; nên gieo trồng các loại cây gọn trong một thời vụ, thu hoạch kịp thời nhằm hạn chế kéo dài nguồn thức ăn, nơi cư trú của chuột.

NGÂN HUYỀN

Bền bỉ giữ nghề

Bền bỉ giữ nghề mây tre đan, anh Vũ Duy Hảo, thôn 3 Đồng Hòa, xã Thụy Phong (Thái Thụy) đã gây dựng được công ty của riêng mình và tạo việc làm cho hơn 600 người.

Cơ sở mây tre đan của anh Hảo được thành lập hơn 20 năm trước. Mục đích là nâng cao thu nhập, tạo việc làm cho những người lớn tuổi, những người làm nông nghiệp trong lúc nông nhàn và duy trì nghề truyền thống tại địa phương. Anh Hảo cho biết: Mây tre đan không phải là một nghề kén người làm, dù là già hay trẻ, nam hay nữ đều có thể tạo ra được những sản phẩm mây tre đan đẹp mắt. Xưa làng nghề vốn chỉ quẩn quanh sản xuất mẹt, rổ, rá... với những họa tiết đơn giản, ít sáng tạo nên thu nhập cũng không cao. Năm 2014, anh thành lập Công ty TNHH Sản xuất mây tre đan Tiến Huy, đưa những kỹ thuật mới vào làm nghề, ký kết sản xuất sản phẩm với nhiều đối tác, cũng vì thế mà người dân có thêm việc làm, thu nhập cao hơn.

Từ địa điểm khởi nghiệp ban đầu là ngôi nhà nhỏ của gia đình, hiện tại anh đã mở được 2 xưởng sản xuất mây tre đan. Công ty của anh Hảo tạo việc làm cho hơn 600 lao động, thu nhập từ 3 - 7 triệu đồng/người/tháng. Bà Đặng Thị Duyên, thôn 2 Đồng Hòa, xã Thụy Phong cho biết: Tôi năm nay hơn 60 tuổi, không còn trẻ để làm tại các công ty, xí nghiệp nên làm mây tre đan cho anh Hảo. Thu nhập của tôi tính theo sản phẩm nên thời gian không bị gò bó, có thể tranh thủ mọi lúc, mọi nơi. Công việc nhẹ nhàng, phù hợp với những người có tuổi, mỗi ngày được trả công 100.000 đồng, thêm thu nhập ổn định hàng tháng mà vẫn có thể làm các công việc khác.

Ngoài sản phẩm từ mây tre, Công ty của anh Hảo cũng sản xuất các mặt hàng từ bèo tây. Các sản phẩm được anh thu nhận từ các cơ sở vệ tinh, đưa về 2 xưởng để điều chỉnh tỉ mỉ, tạo ra sự hoàn hảo và tinh xảo trước khi giao cho các công ty thương mại. Sau đó sẽ được xử lý bảo đảm chất lượng để xuất khẩu. Hàng tháng, Công ty của anh Hảo xuất các mặt hàng với giá trị khoảng 1 - 2 tỷ đồng, lợi nhuận từ 8 - 10%. Anh Hảo cho biết: Làm nghề không tránh khỏi những lúc rủi ro, thất bại. Có những lúc thiếu vốn, hàng hóa không đủ cung cấp, có khi hàng hóa chưa bảo đảm chất lượng, thiếu nhân công, không kịp tiến độ giao hàng. Tuy vậy, vợ chồng tôi vẫn kiên trì, bám trụ với nghề, dần dần tạo được uy tín, khách hàng tự tìm đến và gắn bó lâu dài, có những đơn hàng lớn với Công ty. Có những thời điểm khó khăn, các cấp, các ngành, chính quyền địa phương, đặc biệt là Huyện đoàn Thái Thụy, Đoàn xã Thụy Phong luôn tin tưởng, đồng hành, tháo gỡ khó khăn giúp tôi. Năm 2003, tôi được Đoàn Thanh niên xã bảo lãnh, tín chấp cho vay 50 triệu đồng từ vốn giải quyết việc làm để mở cơ sở. Số vốn này rất có ý nghĩa với tôi lúc bấy giờ, để tôi có thêm động lực phát triển mô hình. Đến nay, tôi vẫn tiếp tục vay vốn qua Đoàn Thanh niên xã.

Anh Đặng Văn Tuấn, Phó Bí thư Đoàn Thanh niên xã Thụy Phong đánh giá: Trước kia anh Vũ Duy Hảo từng là cán bộ đoàn. Tinh thần vượt khó làm kinh tế của anh Hảo và một số thanh niên tiêu biểu đã lan tỏa tới các thanh niên khác. Dù 45 tuổi nhưng anh Hảo vẫn nhiệt tình tham gia, ủng hộ các phong trào hoạt động của Đoàn Thanh niên xã. Chia sẻ về dự định trong tương lai, anh Hảo cho biết sẽ tiếp tục mở rộng quy mô xưởng sản xuất mây tre đan ở các địa phương khác trong và ngoài tỉnh để người lao động có cơ hội làm việc gần, tạo thêm việc làm cho bà con và hướng tới xây dựng thương hiệu riêng cho Công ty.

XUÂN PHƯƠNG

Anh Vũ Duy Hảo (người bên trái) kiểm tra sản phẩm tại xưởng.